

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 30 kwietnia 2025 r.

Poz. 1816

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR PN-I.4131.22.2025.EK WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 30 kwietnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940)

stwierdza się nieważność

uchwały Nr IX/72/2025 Rady Gminy Stare Pole z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie ustanowienia stypendium Wójta Gminy Stare Pole za wyniki i osiągnięcia w nauce dla uzdolnionych uczniów oraz za wyniki sportowe.

Uzasadnienie

W dniu 3 kwietnia 2025 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała IX/72/2025 Rady Gminy Stare Pole z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie ustanowienia stypendium Wójta Gminy Stare Pole za wyniki i osiągnięcia w nauce dla uzdolnionych uczniów oraz za wyniki sportowe, zwana dalej „uchwałą”.

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 17 kwietnia 2025 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Gminy Stare Pole o wszczęciu postępowania nadzorczego.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940), dalej jako „u.s.g.”

W § 1 ust. 1 uchwały Rada Gminy Stare Pole ustanowiła stypendium Wójta Gminy Stare Pole dla uczniów Szkoły Podstawowej im. Generała Józefa Bema w Starym Polu za wyniki i osiągnięcia w nauce oraz wyniki sportowe.

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 2 pkt 14a u.s.g. do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów. Przepis ten stanowi wyłącznie normę kompetencyjną określającą właściwość przedmiotową rady, nie stwarzając jednakże samodzielnej podstawy do wydania przepisów powszechnie obowiązujących na obszarze gminy, powiatu, czy województwa. Kompetencję rady do podjęcia uchwały określającej zasady udzielania stypendiów szkolnych dla uczniów uzależniono od przepisu szczególnego, zawierającego upoważnienie dla rady do działania w tym zakresie. Jednym z takich przepisów szczególnych, upoważniającym radę do stanowienia przepisów w ww. zakresie jest art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 854, 1473 i 1933) zwanej dalej „u.s.o.”, nieprzywołany przez Radę Gminy Stare Pole w podstawie prawnej uchwały. Zgodnie z jego treścią „w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu

barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze”. Zgodnie zaś z treścią art. 90t ust. 1 u.s.o. jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Z wyżej wymienionych przepisów ustawy o systemie oświaty wprost wynika, że ustawodawca w pierwszej kolejności zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego do stworzenia dokumentu programowego, będącego aktem o charakterze wewnętrznym, wyznaczającym kierunki działania w zakresie wspierania edukacji. Dopiero w oparciu o dany program organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego powinny określić warunki, zakres oraz tryb udzielania pomocy dzieciom i młodzieży. Uchwała precyzująca powyższą materię, jako akt powszechny, generalny i abstrakcyjny, stanowi akt prawa miejscowego podlegający ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Stanowisko to znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów administracyjnych. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 21 listopada 2019 r. (sygn. akt III SA/Gd 521/19) „regulacje dotyczące stypendiów dla uczniów nie mogą zostać określone w oderwaniu od procedury przewidzianej w art. 90t ust. 4 u.s.o. Rada gminy powinna więc w pierwszej kolejności przyjąć program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, o którym mowa w art. 90t ust. 1 u.s.o. Dopiero w następstwie przyjęcia powyższego aktu i w celu jego realizacji, rada określa szczegółowe warunki, na jakich jest udzielana stosowna pomoc, formy i zakres tej pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach” (por.: wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 22 czerwca 2021 r., sygn. akt IV SA/Wr 363/21, wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 lutego 2021 r., sygn. akt II SA/Go 734/20). Tożsame stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 14 marca 2023 r. (sygn. akt III OSK 1950/21), w którym stwierdził, że „ustalenie zasad przyznawania pomocy dla uzdolnionych dzieci i młodzieży możliwe jest wówczas, gdy wcześniej przyjęty został przez organ stanowiący danej jednostki samorządu terytorialnego regionalny lub lokalny program, o którym mowa jest w art. 90t ust. 1 tej ustawy. Ustawa zobowiązuje jednostki samorządu terytorialnego w pierwszej kolejności do przyjęcia programu, będącego aktem o charakterze wewnętrznym, wyznaczającym kierunki działania w rozpoznawanej sprawie w zakresie wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, a dopiero w drugiej uchwale, w oparciu o uchwalony program, określenie szczegółowych warunków, form i zakresu tej pomocy.” Tymczasem Rada Gminy Stare Pole nie poprzedziła uchwalenia przedmiotowej uchwały podjęciem uchwały w sprawie lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, co stanowi istotne naruszenie art. 90t ust. 1 i 4 u.s.o.

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności uchwały Nr IX/72/2025 Rady Gminy Stare Pole z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie ustanowienia stypendium Wójta Gminy Stare Pole za wyniki i osiągnięcia w nauce dla uzdolnionych uczniów oraz za wyniki sportowe jest uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

z up. Wojewody Pomorskiego
Dyrektor Wydziału Prawnego
i Nadzoru

Ewa Kuczyńska